LJUBLJANSKA BORZA
LJUBLJANA *Stock Exchange*

Vodnik za vlagatelje na Ljubljanski borzi

NA KRATKO O BORZI

Ime	Ljubljanska borza, d. d., Ljubljana
Naslov	Slovenska cesta 56, Ljubljana
Spletna stran	www.ljse.si
100 % lastnik borze	Zagrebška borza d. d.
Število borznih članov	9
Glavni segment trga	Prva kotacija, trg delnic
Borzni indeks	SBITOP
Trgovalni čas	9.15 - 15.30 (svežnji: 8.00 - 15.30)
Trgovalni načini	▪ Neprekinjen način trgovanja (za bolj likvidne vrednostne papirje) ▪ Avkcijski način trgovanja (za manj likvidne vrednostne papirje)
Poravnava poslov	KDD – Centralna klirinško depotna družba
Regulator trga kapitala	Agencija za trg vrednostnih papirjev

Tržna kapitalizacija in promet Ljubljanske borze v letu 2020

Tržna kapitalizacija konec leta 2020*	Leto 2020 (v mio EUR)	Delež v %
Vsi vrednostni papirji	40.884	100,00 %
Vse delnice	6.919	16,92 %
Delnice Prva kotacija	6.258	15,31 %

Promet v letu 2020	Leto 2020 (v 000 EUR)	Delež v %
Vsi vrednostni papirji	400.942	100,00 %
Vse delnice	399.092	99,54 %
Delnice Prva kotacija	374.981	93,53 %

*Delež vseh delnic predstavlja 14,79% BDP v enoletnem obdobju 2020 - 46.795,1 mio EUR; Vir: SURS.

Gibanje indeksa SBI TOP in promet z delnicami v letu 2020

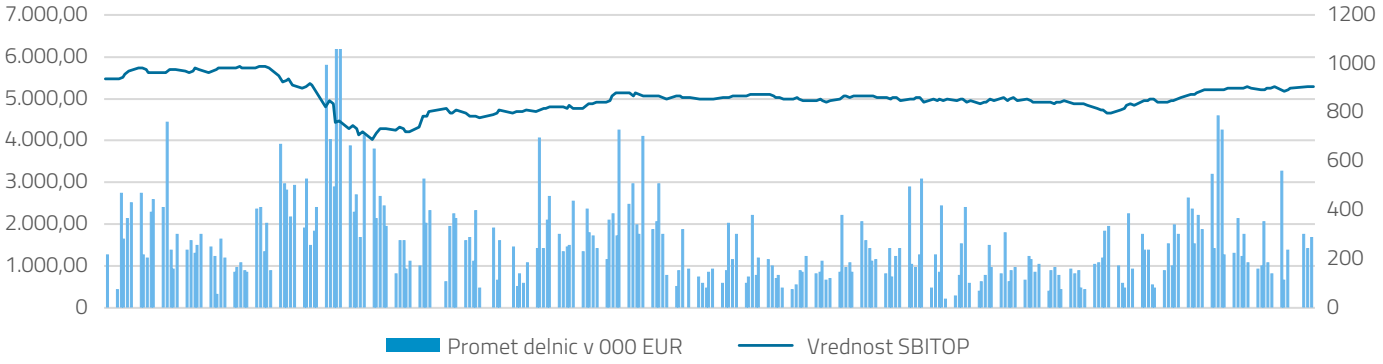

ZAKAJ INVESTIRATI V SLOVENSKE DELNICE?

- Na borzi lahko trgujete z delnicami družb, ki sodijo med najboljše slovenske družbe. Te družbe dobro poznate in jim zato zaupate, da bodo uspešno poslovale tudi v prihodnje, s tem pa plemenitile vaš kapital.
- Informacije o slovenskih borznih družbah so vam lažje dostopne kot tiste o mednarodnih družbah: vse objave borznih družb so dostopne na sistemu SEOnet, mediji pa jih tudi intenzivno pokrivajo.
- Pri borznih posrednikih vam je na voljo analitična podpora, pri nekaterih pa lahko spremljate tudi trgovanje na borzi.

Družba	Povprečni dnevni promet v letu 2020 (v EUR)	Povprečno dnevno število poslov v letu 2020	Sprememba tečaja v letu 2020 v %	Delež delnic v prostem obtoku 31. 12. 2020 v %	Delež delnic v lasti tujcev 31. 12. 2020 v %
Intereuropa, d. d., Koper	2.089	2	-18,9%	23,2 %	0,48 %
Krka, d. d., Novo mesto	747.053	54	24,9 %	73,1 %	23,17 %
Luka Koper, d. d., Koper	34.668	9	-18,6 %	37,9 %	8,63 %
Poslovni sistem Mercator, d. d., Ljubljana	115	0	-10,0 %	5,2 %	98,67 %
NLB d. d.	185.979	21	-26,1 %	16,1 %	70,03 %
Petrol, d. d., Ljubljana	203.977	19	-13,3 %	48,9 %	27,25 %
Pozavarovalnica Sava, d. d., Ljubljana	113.949	16	2,8 %	37,8 %	33,83 %
Telekom Slovenije, d. d., Ljubljana	66.072	12	-19,9 %	31,9 %	6,71 %
Zavarovalnica Triglav, d. d., Ljubljana	134.120	19	-9,9 %	37,4 %	16,76 %

KATERI PRODUKTI SO VAM NA VOLJO?

Trg delnic (27 delnic):

- Prva kotacija
- Standardna kotacija

Trg obveznic (37 vrednostnih papirjev):

- Obveznice
- Zakladne menice
- Komercialni zapisi

Trg SI ENTER (119 vrednostnih papirjev):

- Segment ADVANCE
- Segment BASIC
- Segment PROGRESS

*stanje na dan 31. 12. 2020

Najprometnejše delnice v letu 2020

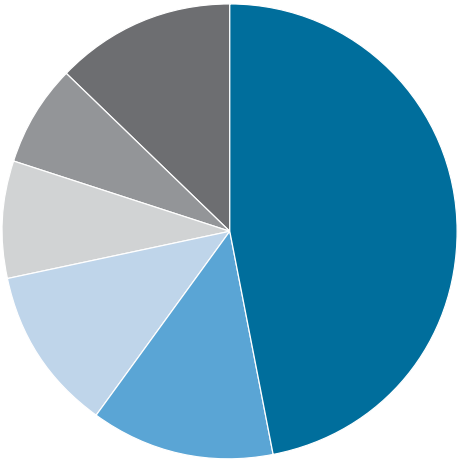

- Krka 47,17%
- Petrol 12,88%
- NLB 11,74%
- Zavarovalnica Triglav 8,47%
- Pozavarovalnica Sava 7,20%
- ostale 12,54%

Sestava prometa z vrednostnimi papirji po tipih finančnih instrumentov na vseh trgih Ljubljanske borze v letu 2020

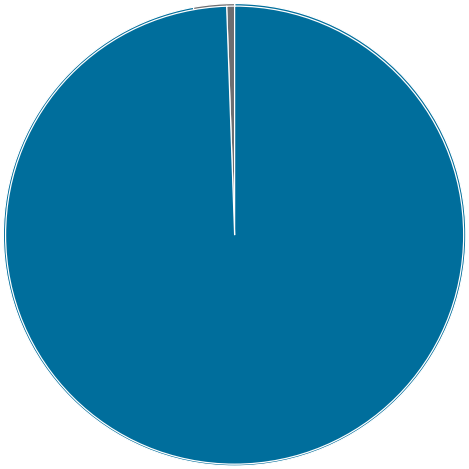

- delnice 99,54%
- obveznice 0,46%
- komercialni zapisi 0,00%
- zakladne menice 0,00%

DRUŽBE V PRVI KOTACIJI

NLB
Intereuropa – Globalni logistični servis
KRKA
LUKA KOPER – Port of Koper
Mercator
PETROL
SAVARe
TelekomSlovenije
triglav

PRVA KOTACIJA

LJSEPRVA

V Prvi kotaciji so borzne družbe, ki izstopajo po svoji mednarodni odprtosti, likvidnosti, velikosti in transparentnosti poslovanja. Za vlagatelja pomeni Prva kotacija določeno zagotovilo kakovosti vrednostnega papirja, ki predstavlja sorazmerno varnost naložbe.

INDEKS

SBITOP

SBITOP služi kot »benchmark« indeks, ki nudi informacije o gibanju cen najbolj likvidnih in največjih delnic na organizira-nem trgu. Gre za indeks celotnega trga oziroma »broadband« indeks, katerega namen je slediti najboljšim delnicam na Ljubljanski borzi in tako nuditi osnovo za naprednejše finančne produkte.

SLOVENSKI KODEKS UPRAVLJANJA JAVNIH DELNIŠKIH DRUŽB

Kodeks je vlagateljem v veliko pomoč pri preverjanju nivoja in oceni tveganja upravljanja, vodenja in nadziranja posamezne borzne družbe. Glavni cilj Kodeksa je razvoj dobre prakse korporativnega upravljanja v Sloveniji. Vse borzne družbe so dolžne vsako leto javno razkriti izjavo o skladnosti s Kodeksom, ki daje vlagateljem dober vpogled v nivo korporativnega upravljanja pri posamezni družbi. Kodeks skupaj pripravljata Ljubljanska borza in Združenje nadzornikov Slovenije.

Združenje nadzornikov Slovenije
za učinkovito korporativno upravljanje

KAKO POTEKA TRGOVANJE NA LJUBLJANSKI BORZI?

Trgovanje z vrednostnimi papirji poteka preko borznoposredniških hiš, investicijskih podjetij in bank, ki so članice Ljubljanske borze. Za začetek trgovanja na borzi je potrebno z izbrano članico Ljubljanske borze podpisati pogodbo o borznem posredovanju in poskrbeti za odprtje trgovalnega računa. Pri tem mora vlagatelj zagotoviti sledečo dokumentacijo:

- veljavni osebni dokument za fizične osebe,
- izpisek iz sodnega registra, ki ne sme biti starejši od treh mesecev za domače pravne osebe,
- overjen izpisek iz sodnega oz. drugega registra države sedeža za tuje pravne osebe,
- davčno številko,
- številko transakcijskega računa, kamor bodo nakazana denarna sredstva.

Trgovanje poteka preko trgovalnega sistema

Ljubljanska borza trguje na mednarodni trgovalni platformi Xetra® T7, ki omogoča vnos različnih vrst naročil za trgovanje ter različne trgovalne mehanizme, kot so neprekinjeno in avkcijsko trgovanje, otvoritvene, prekinitvene in zaključne avkcije ter vzdrževanje likvidnosti.

Neprekinjeno trgovanje se začne ob 9.15 uri z odprtjem otvoritvene avkcije in potem omogoča neprekinjeno sklepanje poslov po tečajih v okviru vsakokratne najboljše ponudbe in povpraševanja. V avkcijskem načinu trgovanja, ki je namenjeno manj likvidnim delnicam, se vsi posli za posamezno delnico sklenejo enkrat v dnevu po enem samem tečaju.

Vsa naročila vlagateljev lahko v sistem Xetra® T7 vnašajo le borzni posredniki. Vnos naročil je možen vsak trgovalni dan od 8.00 ure dalje, samo trgovanje pa poteka med 9.15 in 15.30 uro.

V sistemu Xetra® T7 je možna uporaba naslednjih naročil:

- Tržna naročila
- Omejena naročila
- Naročila s pogoji načina izvršitve:
  - Naročila s skrito količino
  - Stop naročila
  - Naročila takoj-ali-prekliči
  - Naročila izvrši-ali-prekliči
  - Naročila zavedi-ali-prekliči
- Naročilo s pogoji omejitve veljavnosti izvršitve na posamezno trgovalno fazo:
  - Samo v otvoritveni avkciji (opening auction only)
  - Samo v zaključni avkciji (closing auction only)
  - Samo v avkciji (auction only)
- Naročilo s pogoji časovne veljavnosti:
  - Dnevno naročilo (good-for-day)
  - Naročilo do določenega datuma (good-till-date)
  - Naročilo do preklica (good-till-cancelled)

Priporočamo, da se glede nasveta o najprimernejših naročilih in taktiki trgovanja obrnete na svojega borznega posrednika.

Obračun in poravnava poslov, sklenjenih na Ljubljanski borzi

Za posle sklenjene na Ljubljanski borzi velja, da postanejo stranke posla dokončno zavezane za izpolnitev obveznosti iz poslov, sklenjenih na določen trgovalni dan (T+0), najkasneje do 16.30 na ta isti dan. Dokončnost transakcij je dosežena s transferjem zadevnih papirjev in kupnine na dan T+2 najkasneje do 15.00. V primeru obračuna in poravnav poslov, sklenjenih na organiziranem trgu, KDD uporablja t.i. »BIS DvPModel 2« (neto princip na denarni strani posla, bruto princip na strani papirjev).

Davki

slovenski vlagatelji		
	pravne osebe v %	**fizične osebe v %**
Obresti	15	27,5
Dividende	15	27,5
Kapitalski dobički	15	27,5*

* Davčna stopnja za prvih pet let imetništva kapitala v višini 27,5 %, nato se vsakih pet let zniža za 5 %, začenši od stopnje 20 %.

KAKO IN KJE DOBITE INFORMACIJE O TRGOVANJU?

Najboljši vir informacij in svetovanja je vaš izbrani **borzni posrednik**. Pri njem lahko dobite redna poročila in podatke o trgovanju, o delnicah, analitična poročila o posamezni delnici, nakupna in prodajna priporočila ter druge koristne informacije.

Podatki o trgovanju z delnicami so na voljo na **spletni strani borze** (www.ljse.si), pa tudi na spletnih portalih borznoposredniških družb in drugih ponudnikov tovrstnih informacij. Pri nekaterih lahko trgovanje spremljate tudi v živo.

SEONET LJUBLJANA Stock Exchange

Na **SEOnet** (https://seonet.ljse.si) so brezplačno na voljo informacije o poslovanju borznih družb, kot so letna in kvartalna poročila ter tudi pretekle in tekoče informacije, za katere družbe menijo, da lahko vplivajo na ceno delnice, prospekti in druge pomembne informacije.

INFO HRAMBA (https://www.oam.si) je zanesljiva in uradna centralna točka vseh nadzorovanih informacij slovenskih borznih družb in bo v prihodnje tudi del panevropskega sistema z eno vstopno točko za območje celotne EU.

INFOSTORAGE LJUBLJANA Stock Exchange

IZBERITE SI SVOJEGA BORZNEGA POSREDNIKA

Borzni posrednik bo na trgu izvrševal vaša naročila za nakup in prodajo vrednostnih papirjev, obenem pa vam bo svetoval na primer:

- katera delnica predstavlja priložnost za nakup (na podlagi priporočila analitikov),
- katero naročilo je najprimernejše za dosego vašega cilja pri prodaji ali nakupu,
- pošiljal vam bo informacije o dogajanju na trgu, pri njem lahko dobite informacije o pričakovanjih gibanja cen vrednostnih papirjev v prihodnje (na podlagi analitičnih predvidevanj),
- nekateri borzni posredniki vam bodo omogočili spremljanje trgovanja na borzi in trgovanje preko spletne aplikacije,
- nekatere borzne hiše organizirajo za svoje stranke izobraževalna srečanja in podobno.

Borznega posrednika lahko izberete pri naslednjih borznih družbah in bankah, ki so člani Ljubljanske borze:

ČLAN	TELEFON	SPLETNA STRAN
BKS Bank AG, Bančna podružnica	+ 386 1 589 09 26	www.bksbank.si
Erste Group Bank AG, Dunaj*	+ 43 5 0100 - 10100	www.erstegroup.com
Ilirika borzno posredniška hiša, d.d.	+ 386 1 300 22 50	www.ilirika.si
InterCapital securities Ltd., Zagreb*	+ 385 1 4825 894	www.intercapital.hr
Nova KBM, d.d.	+ 386 2 229 2081	www.nkbm.si
Nova Ljubljanska banka, d.d.	+ 386 1 476 51 99	www.nlb.si
Raiffeisen Centrobank AG, Dunaj*	+ 43 1 51520 408	www.rcb.at
SKB banka, d.d.	+ 386 1 471 50 71	www.skb.si
WOOD & Company Financial Services, a.s., Praga*	+420 222 096 111	www.wood.cz

*Tuji član z oddaljenim dostopom

Omejitev odgovornosti: Ta brošura je oblikovana z namenom omogočiti splošne informacije o Ljubljanski borzi, njenih storitvah ter o slovenskem trgu kapitala. Niti borza niti katerakoli druga pravna ali fizična oseba, ki je sodelovala pri nastanku in izdelavi te brošure, zato ne odgovarja za nobeno škodo, ki bi izhajala iz uporabe informacij v tej brošuri. Celotno objavljeno vsebino bralci uporabljajo na lastno odgovornost. Vsebina, kot je objavljena v tej brošuri, v kolikor ni tako izrecno navedeno, ne pomeni ponudbe ali vabila k oddaji ponudbe za nakup ali prodajo vrednostnih papirjev. Seznanitev z vsemi oblikami tveganja pri naložbah v vrednostne papirje je pogoj za oblikovanje ustrezne investicijske odločitve, zato borza bralcem priporoča, da ne sprejemajo investicijskih odločitev zgolj na osnovi objavljenih informacij v tej brošuri, temveč se o tem posvetujejo s pooblaščenimi strokovnjaki na ustreznih področjih.

LJUBLJANSKA BORZA

LJUBLJANA *Stock Exchange*

Ljubljanska borza, d. d., Ljubljana
Slovenska cesta 56, 1000 Ljubljana
01 471 02 11
01 471 02 13
www.ljse.si
info@ljse.si